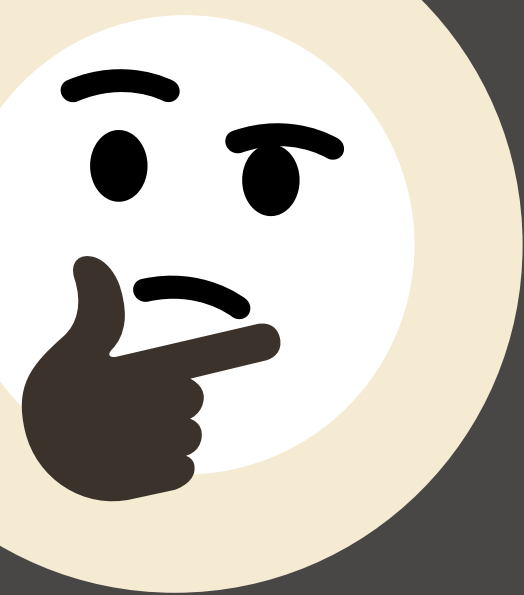

Hvad er et filosofisk spørgsmål og hvorfor burde vi stille dem

Stil flere filosofiske spørgsmål

ET FAG UDEN FILOSOFISKE RØDDER

Alle skolefag har filosofiske rødder, og når de strækker sig mod himlen, bliver fagets spørgsmål også filosofiske.

Børn og unge betaler en pris, når skolefagene frigør sig fra filosofien. Fagene mister deres forbindelse til meningen med, at de eksisterer, og til de spørgsmål, som de er udsprunget fra og støder an mod. For børn betyder det, at deres filosofiske undren og stemme ikke udvikles gennem skolefaget.

Det kan vi heldigvis gøre noget ved.

FAG UDEN FILOSOFI ER MANGE SPØRGSMÅL OG SVAR SKYLDIGE

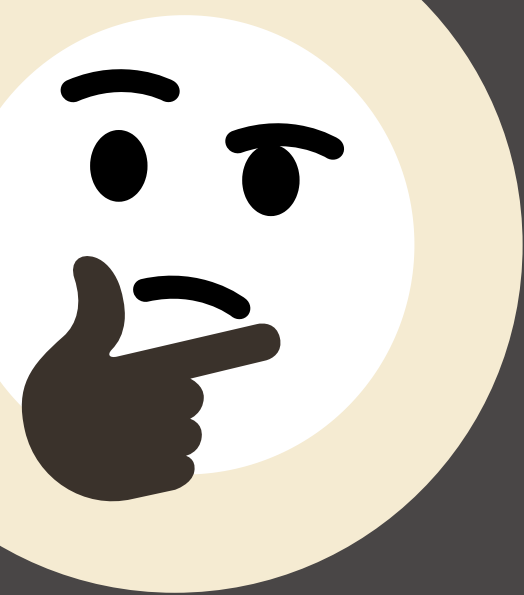
Filosofiske spørgsmål er ikke farlige. Det er derimod farligt ikke at stille dem eller blive mødt med dem. Prisen er, at man kun kan svare overfladisk og instrumentelt med fagets givne svar: *fordi jeg kan blive tømmer, fordi jeg kan læse bøger i et højere lixtal, fordi jeg kan skelne mellem en zebraedderkop og en springedderkop.*

Fag er i grunden instrumentelle, når de løsriver sig fra filosofien. De gør det muligt at forudsige, adskille, udrette og se verden og sig selv gennem fagene m.m., men fagene spørger ikke til sig selv eller forklarer sig i grunden.

Et danskfagligt begreb som synsvinkel kan bruges til at forstå en tekst analytisk, men det svarer ikke på, hvad 'forståelse' er, eller hvorfor vi oplever verden 'perspektivisk'.

I matematik kan elever lære at regne, men uden filosofi rammer de muren ved spørgsmålet: Hvad er et tal egentlig?

Når man aldrig får øvet sig i den slags spørgsmål, mister man en form for pejling. Man bliver orienteringsblind: Det bliver svært at forklare sine egne antagelser, værdier eller valg, fordi der mangler et fælles sprog for alt det, der ikke kan besvares endegyldigt, men som alligevel former skolefagene og elevernes horisont.

Hvad er et filosofisk spørgsmål og hvorfor burde vi stille dem

Stil flere filosofiske spørgsmål

HVAD KENDETEGNER ET FILOSOFISK SPØRGSMÅL

Et filosofisk spørgsmål er kendetegnet ved, at det ikke har et endegyldigt svar.

Det undersøger begreber, som ligger under alt det, vi normalt tager for givet: tal, natur, sprog, virkelighed, mening, identitet, venskab.

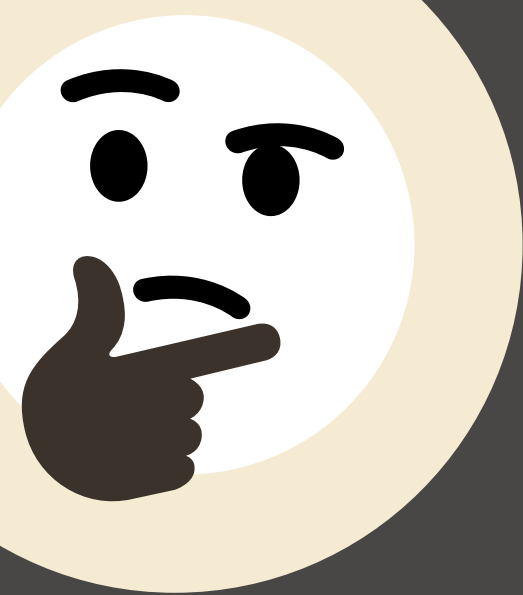
Filosofiske spørgsmål åbner fagene og verden i stedet for at afgøre dem, mens filosofien som praksis er en række tænkedyder og metoder til at forestille sig og reflektere der, hvor fagene ikke selv forklarer sig, giver endegyldige svar eller har perfekte metoder.

Filosofiske spørgsmål behøver hverken være akademiske eller svære at omgås. Faktisk ligger de os ofte meget nært, og vi bruger dem til at svare på de mest hverdagslige ting, som når et barn fx siger, at det har ret til bolden eller har fået en ny ven. Det er indirekte svar på filosofiske spørgsmål om retfærdighed og venskabs natur. Når vi stiller filosofiske spørgsmål, gør vi blot de indirekte svar eksplicite.

OM MATERIALERNE

Med materialet giver vi dig de filosofiske spørgsmål tilbage. Vi vander rødderne og stiller stjernebikkerten frem i både undervisningen og i hverdagen.

- **Lærevejledning:** Hvad er et filosofisk spørgsmål og hvilken værdi har det i skolefagene og børns liv.
- **Filosofiplakater:** Undersøg et begreb, som faget deler med filosofien, gennem filosofiske spørgsmål.
- **Filosofien i hverdagsbilleder:** Hvordan kan hverdagen og verden se ud, når man ser den gennem filosofiske spørgsmål.

Et katalog over filosofiske
spørgsmålstyper

Stil flere filosofiske spørgsmål

Begrebslig mening

Betydning, definition, relaterede ord, modsætning.

Erkendelse

Viden, antagelse, begrundelse, kilde - kan vi vide det?

Fænomenologisk

*Oplevelse, erfaring, intentionalitet
visen sig i kroppen/sanseligt.*

Etisk

*Normer, værdsættelse, bør/bør ikke,
intentioner/konsekvenser, ret.*

Metafyisk

*Generelle spørgsmål om væren
og virkeligheden - hvad er det?*

Teleologisk

*funktion, formål(sløs), udvalgt,
forudbestemt.*

Hypotetisk

*implikationer, i en verden med
mere/mindre..., uden x så...*

Taksonomisk

*forskellige slags, niveau, hierarki,
kategorier.*

Evaluerende

Vurdering, godt/dårligt, vigtighed.

Hvad betyder
kedsomhed?

Hvordan kan man vide,
at man keder sig?

Hvordan viser
kedsomheden sig?

Bør man gøre noget
for at undgå
kedsomhed?

Er kedsomhed en
følelse en tilstand eller
noget helt tredje?

Har kedsomheden et
formål?

Kan man kede sig en
hel dag?

Hvad er forskellen på at
kede sig lidt og meget?

Kan kedsomhed være
værdifuldt?

Hvilke tre ingredienser er der i
en kedsomhedskage?

Kan man høre på børn om de
keder sig?

Kan man mærke kedsomhed i
tæerne?

Bør vi donere mere
kedsomhed til forældre?

Hvor er kedsomheden, når
man ikke keder sig?

Er kedsomhedens job at give
hjernen fri, eller har den glemt,
hvad den egentlig skulle?

Hvad skal man gøre, hvis man
vil kede sig max en hel dag?

Hvad er kedligst? saltmader, se
et isbjerg smelte eller at lære et
dørhåndtag at spille guitar?

Fortjener man en medalje, hvis
man er verdensmester i at
kede sig?